

Учредяване на настойничество и попечителство

I. Юридическа характеристика

Институтът на настойничеството и попечителството намира приложение спрямо определена категория лица, които поради възрастова незрялост или умствена недоразвитост не могат сами да се грижат за своите работи и се нуждаят от съдействие.

НАСТОЙНИЧЕСТВО се учредява над **МАЛОЛЕТНО** лице (до 14 г.), чиито родители са:

- неизвестни
- починали.
- поставени под пълно запрещение
- лишени от родителски права

НАСТОЙНИЧЕСТВО се учредява и над лица, поставени под **ПЪЛНО ЗАПРЕЩЕНИЕ**.

В тези случаи се назначава Настойнически съвет, който включва - Настойник, Заместник-настойник и двама Съветници.

ПОПЕЧИТЕЛСТВО се учредява над **НЕПЪЛНОЛЕТНО** лице (от 14 г. до 18 г.), чиито родители са:

- неизвестни
- починали.
- поставени по пълно запрещение
- лишени от родителски права

ПОПЕЧИТЕЛСТВО се учредява и над лица, поставени под **ОГРАНИЧЕНО ЗАПРЕЩЕНИЕ**.

В тези случаи се назначават Попечител и Заместник-попечител.

ОСОБЕНИ СЛУЧАИ са т. нар. Настойничество и Попечителство по право, уредени в чл. 128 от Семейния кодекс, при които настойник или попечител на:

- малолетен или непълнолетен с неизвестни родители е управителят на специализираната институция, в която е настанено лицето (чл. 128, ал. 1 и 2 СК;
- пълнолетно лице със сключен граждански брак е дееспособният **СЪПРУГ**

- пълнолетно лице без сключен граждански брак са неговите РОДИТЕЛИТЕ, освен ако те са неизвестни, починали, лишени от родителски права или се намират в невъзможност да упражняват родителски права.

В тези особени случаи не се учредява Настоящически съвет и Заместник-попечител и не се образуват настоящически дела.

II. Осъществяване на процедурата

1. Откриване на процедурата

Процедурата се открива по МОЛБА на:

- БЛИЗКИ И РОДНИНИ на лицето, за което се иска учредяване на настоящичество или попечителство
- По СИГНАЛ на длъжностни лица, обществени организации и граждани, на които стане известно, че е необходимо учредяването на настоящичество или попечителство (чл. 109, ал. 3 СК).
- По повод СЪОБЩЕНИЕ НА СЪДЕБНИ ОРГАНИ за постановено решение за поставяне на едно лице под запрещение.

2. Необходими документи

Към МОЛБАТА за назначаване на Законен Настоящик/Настойщически съвет/Попечител се прилагат и следните документи:

- съдебно решение за поставяне под запрещение
- акт за раждане за лицето, над което ще се учреди настоящичество или попечителство
- копия от личните карти на – лицето, над което ще се учреди настоящичество или попечителство и на лицата, които ще изпълняват настоящически или попечителски функции
- декларации за съгласие – от лицата, които ще изпълняват настоящически или попечителски функции
- декларации за липса на пречки по чл.116 СК - лицата, които ще изпълняват настоящически или попечителски функции

Освен тези документи, в зависимост от конкретния случай, могат да се изискат и други документи:

- съдебно решение за лишаване от родителски права
- актовете за смърт на родители

- акт за сключен граждански брак

МОЛБАТА, заедно с посочените документи се подават в ДЕЛОВОДСТВОТО на ОБЩИНА ХАСКОВО.

3. Такси

За извършването на административната услуга по учредяването на Настойничество и Попечителство ТАКСИ НЕ СЕ СЪБИРАТ.

4. Вътрешен ход на процедурата

Компетентен орган в настоящото производство е Органът по настойничество и попечителство - КМЕТЪТ НА ОБЩИНА ХАСКОВО. В изпълнение на възложените му от закона функции, той:

- проверява дали лицето, за което се иска учредяване на настойничество или попечителство, живее на територията на общината
- неговото семейно положение
- родствените връзки на лицето
- преценява валидността на депозираните документи.

НЕ Е ПРЕДВИДЕН СРОК за произнасянето на компетентния орган - производството приключва, когато се съберат достатъчно данни за необходимостта от назначаване на Настойник или Попечител или се установи липса на законови предпоставки за това.

След като се увери в необходимостта от Настойничество или Попечителство компетентният орган назначава Настойнически съвет на малолетния или поставения под пълно запрещение и Попечител и Заместник-попечител на непълнолетния или поставения под ограничено запрещение.

НАСТОЙНИЧЕСКИЯТ СЪВЕТ се състои от:

- Настойник
- Заместник-настойник
- двама Съветници,

които се избират измежду роднините и близките на лицето, като по възможност се включват и лица с педагогическа подготовка.

В хипотезите на **Настойничество и Попечителство по право**, уредени в чл. 128 от Семейния кодекс, се издава само удостоверение БЕЗ ДА СЕ НАЗНАЧАВА Настойнически съвет.

Длъжностите на лицата от Настойническият съвет и Попечителите са безвъзмездни и почетни.

РЕШЕНИЕТО на Органа по настойничество и попечителство се отразява в ПРОТОКОЛ, въз основа на него се издава УДОСТОВЕРЕНИЕ на Настойника или Попечителя, който е официален документ и го легитимира пред съответните държавни органи.

5. Промени в Настойническият съвет

Органът по настойничество и попечителство може да направи промени в настойническият съвет и попечителите:

- когато не изпълняват задълженията
- изпълнението на задълженията е крайно обременително поради старост, болест, служебни задължения и др.
- когато интересите на поставения под настойничество или попечителство го налагат.

6. Обжалване

ОТКАЗЪТ на Органа по настойничество и попечителство да учреди настойничество и попечителство, както и действията му във връзка с процедурата, може да се атакуват пред РАЙОННИЯ СЪД. Право да обжалват имат заинтересуваните лица и прокурора. Решението на съда е ОКОНЧАТЕЛНО.

III. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

НАСТОЙНИКЪТ е длъжен:

- да се грижи за малолетния или пълно запретения;
- да управлява имуществото му и да го представлява пред трети лица;
- до края на м. февруари всяка година да даде отчет пред Настойническият съвет, след което да го представи на Органа по настойничество и попечителство.;-заместник-настойникът извършва правни действия от името на поднастойния, когато настойникът е възпрепятстван или при противоречие в интересите на последния и поставения под настойничество.

Настойникът може да се разпорежда с права на поднастойния само при нужда или очевидна полза за него с разрешението на РАЙОННИЯ СЪД.

ПОПЕЧИТЕЛЯТ се грижи за личността и имуществото на непълнолетния и ограничено запретения и дава съгласие за сключваните от поставеното под попечителство лице сделки при условията на чл. 73, ал. 2 СК.